

МЕТОДИЧНІ ПІДХОДИ ДО ОЦІНЮВАННЯ ПРИБУТКОВОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Вінницький національний технічний університет

Анотація

Розглянуто сутність прибутковості підприємства. Систематизовано методичні підходи до оцінювання прибутковості підприємств.

Ключові слова: прибуток, прибутковість, рентабельність

Abstract

The essence of profitability is considered. The methodical approach to evaluating the profitability of enterprises is systemized.

Keywords: income , profitability , return.

Вступ

Метою діяльності будь-якого підприємства є отримання належного рівня прибутку, що передбачає досягнення певного рівня конкурентоспроможності. Прибуток в загальному вираженні є різницею між доходами та витратами підприємства. Разом з тим, абсолютне значення прибутку не дозволяє оцінити ефективність діяльності підприємства. З цією метою розраховують відносні показники прибутку – коефіцієнти прибутковості, тобто рентабельності.

Питання, пов'язані із оцінюванням прибутковості підприємства, досліджуються у працях [1-5]. Разом з тим, доцільним є систематизація підходів з аналізу прибутковості підприємств.

Метою даної роботи є систематизація методик оцінювання прибутковості підприємств.

Результати дослідження

В літературі існують різні підходи до визначення сутності прибутковості підприємства (див. табл. 1).

Таблиця 1 – Підходи до визначення сутності поняття «прибутковість»

Автор	Прибутковість – це
Зянько В. В., Спіфанова І. Ю. [1]	показник, який дає уявлення про достатність чи недостатність прибутку порівняно із іншими окремими величинами, що впливають на виробництво, реалізацію і взагалі на фінансово-господарську діяльність підприємства.
Базилінська О. Я. [3]	показують, скільки одиниць прибутку (балансового, чистого, операційного, оподаткованого тощо) підприємство генерує на одиницю реалізованої продукції, активів, власного капіталу тощо
Власова Н.О. Круглова О.А. Безгінова Л.І. [4]	якісний вартісний показник, що характеризує рівень віддачі витрат або ступінь використання наявних ресурсів у процесі виробництва і реалізації товарів (робіт, послуг).
Хмелевський О. В. [5, с.50-51].	стан підприємства, що вказує на його здатність здійснювати рентабельну діяльність, забезпечувати платоспроможність, генерувати прибуток, на основі чого забезпечувати стабільність зростання та майбутній інноваційно-інвестиційний розвиток
Юрчишена Л. В. [6].	індикатор, який характеризує ефективність фінансово-економічного механізму та прибутковість діяльності підприємства в умовах жорсткої ринкової конкуренції, а також світової економічної кризи.

Отже, прибутковість є відносним показником діяльності підприємства, який характеризує ефективність діяльності підприємства та визначається співвідношенням прибутку із витратами, ресурсами тощо.

Показник рентабельності показує, скільки копійок прибутку одержує підприємство при понесених витратах (вкладених активах, ресурсах) в його господарську діяльність в розмірі однієї гривні. Аналіз прибутковості проводять шляхом розрахунку відносних показників, які визначаються як відношення прибутку до активів, ресурсів, капіталу чи витрат підприємства.

Аналіз рентабельності підприємства здійснюється шляхом розрахунку таких основних показників (коефіцієнтів) [5]:

- рентабельність продукції (характеризує прибутковість господарської діяльності підприємства від основної діяльності);
- рентабельність продажів (показує, яку суму операційного прибутку одержує підприємство з кожної гривні проданої продукції);
- рентабельність активів (характеризує ефективність використання всіх активів підприємства);
- рентабельність власного капіталу (характеризує ефективність вкладення коштів до даного підприємства).

Крім того, в процесі оцінювання прибутковості діяльності досить важливо провести факторний аналіз рентабельності власного капіталу, активів.

Висновки

Таким чином, в сучасних умовах підприємства прагнуть підвищити рівень ефективності діяльності. З цією метою необхідно систематично здійснювати аналіз рівня прибутковості, використовуючи систему показників рентабельності та проводити аналіз факторів, які спричиняють зміну показників рентабельності.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Зянько В.В. Фінансовий аналіз та звітність: практикум / В.В. Зянько, І.Ю. Спіфанова. – Вінницький національний технічний ун-т. – Вінниця : ВНТУ, 2008. – 83с.
2. Спіфанова І. Ю. Перспективи економічного зростання промислових підприємств / М. В. Бальзан, І. Ю. Спіфанова // Вісник Чернігівського державного технологічного університету. Серія : Економічні науки. - 2014. - № 4. - С. 327-331.
3. Базилінська О.Я. Фінансовий аналіз: теорія та практика навч. посіб. / Олена Яківна Базилінська. – 2-ге вид. – К. : Центр учбової літератури. – 2011. – 398 с.
4. Власова Н.О. Фінанси підприємств: Навч. Посібник / Власова Н.О. Круглова О.А. Безгінова Л.І. — К.: Центр учбової літератури, 2007 — 271 с.
5. Хмелевський О. В. Оцінка якості прибутковості в інноваційно-інвестиційному розвитку підприємств машинобудування / О. В. Хмелевський // Економіст. – 2008. – №3. – С.50-53.
6. Юрчишена Л. В. Моделювання прибутку на підприємстві / Л. В. Юрчишена // Вісник Хмельницького національного університету. –2011. – № 2. – Т. 3. – С. 88–93

Adgozalov Afsun Etiram Ogli – студент групи Моф-12, факультет менеджменту, Вінницький національний технічний університет, Вінниця, email: afsun.adgozalov@mail.ru

Науковий керівник: *Спіфанова Ірина Юріївна*, кандидат економічних наук, доцент кафедри фінансів, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця.

Adgozalov Afsun Etiram Ogli - faculty of management, Vinnitsa National Technical University, Vinnytsia, email: afsun.adgozalov@mail.ru

Supervisor: *Yepifanova Irina Y.*, Cand. Ec. Sci (Eng), Assistant Professor of finance, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia.